

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HEPETEMA 22, 1927.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna.

Tari Maori, Poneke, 16 o Hepetema, 1927.

HE whakaaturanga tenei i runga i te Panuitanga i tuhia i te 15 o nga ra o Hepetema, 1927, ka panuitia te whenua e mau i roto i te Kupu Apiti i raro iho nei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

ORAHIRI Nama 1, Tekiona 3, ko te taha Rato of Tekiona 3, Poraka III, Otorohanga Taonehipi Maori: Tona nui e 20·2 paati.

J. G. COATES, Minita Maori.

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna.

Tari Maori, Poneke, 21 o Hepetema, 1927.

HE whakaaturanga tenei i runga i te Panuitanga i tuhia i te 24 o nga ra o Akuhata, 1927, ka panuitia te whenua e mau i roto i te Kupu Apiti i raro iho nei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

TAUAKIRA 2R Poraka: Tona nui 1,097 eka e 2 ruuri e 28 paati; Takiwa Ruuri o Tauakira.

J. G. COATES, Minita Maori.

Whakatikatika i nga Ruuri Kooti i raro i te Ture Whenua Maori, 1909.

CHARLES FERGUSSON, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke i tenei 12 o nga ra o Hepetema, 1927.

Tu ana i reira:

Ko HIS EXCELLENCE TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

HEI whakatutukitanga a hei whakahaeenga mo nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a ia e te Turo Whenua Maori, 1909, me ona whakatikatikanga ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenii i runga i te tohutohu me te whakaae o te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona tenei ka whakakore i te Ruuri Kooti i mahia i te 11 o nga ra o Noema, 1918, a i perehitia ki te Kahiti o te 21 o nga ra o Noema, 1918, wharangi 3779, a hei riwihi mo taua ruuri tenei ka mahi i te Ruuri Kooti e whai ake nei:

"184. (1) Me riro i te Karaka o te Kooti a me tango e ia aua moni whii kua whakaritea hei utu mo nga take i whakahaeera i roto i te Kooti engari ko te rahi o te moni i tuhia e te Tati, e te Tati ranei whakahaeo o taua Kooti, ki roto i te Meneti Pukapuka i runga i ta te Kooti i whakarite ai hei utu mo ia kechi, ka kia ko te utu tika tera hei utu mo taua take mo taua mea ranei. Ko te whakaatu o nga moni whii katoa e utua ana me tuhi ki runga i te pukapuka riihi ko tona ahua na te Tari Maori i whakarite.

"(2) Ma te Tati, haunga ia tona whai-mana whakakore i raro i Ruuri kotahi rau e waru tekau, e mea kia utua atua moni whii katoa i te wa i whakahaerea ai, i muri mai ranei o te whakahaeenga o, nga take i whakaritea nei mo ratou aua moni whii, a mehemea ki te whai take, ki te mea kia kaua e mahia totahi mahi, tetahi ota ranei, kia utua rano, kia pungaia ranei, te utunga o aua moni whii.

"(3) Ma te Karaka e hoatu ki te Kai-rehita i muri mai i te mutunga o te tuunga o te Kooti, i roto ranei i nga ra e whitu i muri mai, he kaute o nga moni whii katoa i meatia kia utua mo nga take e tae ana mai ki te aroaro o te Kooti, a me whakapiri e ia nga pane kiingi ki taua kante whakaatu i nga moni whii katoa kua riro mai i a ia mo nga take e huaina ana i roto i taua kaute. Ko taua kaute me haina e te Karaka a e te Tati, e tetahi ranei o nga Tati mehemea i neke atu i te kotahitanga i reira. Mehemea nga ra tuunga o te Kooti i neke atu i te rua tekau ma waru me tuku e te Karaka ki te Kai-rehita he kaute o nga moni whii o ia rua tekau ma waru ra o te Kooti e tu ana a he kaute whakamutunga o nga moni whii a to mutunga o te tu o te Kooti, i roto ranei i nga ra e whitu i muri mai.

"(4) Ma te Kai-rehita e tuku ki te Tumuaki o te Tari Maori i muri tonu mai i te ra whakamutunga o Maehe, Hune, Hepe-teema, me Tihema i ia tau he whakaatu o nga moni whii katoa e tika ana kia utua a kua riro mai i a ia, o te toru marauma o mua atu a o nga moni whii katoa o etahi atu o nga wa a o nga tau o mua atu.

"(5) Ko te whakatutukitanga i te mana kia kaua e utua nga moni whii, i whakawhiwhia e Ruuri kotahi rau e waru tekau me tuhituhu e te Tati e te Tati o taua Kooti ranei ki te Meneti Pukapuka, ki runga ranei i te pukapuka tono, ki runga ranei i etahi atu pukapuka."

F. D. THOMSON,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.*Whakactanga i nga Ropu Kaporeihana kia Nama Moni i he whakamananga kia Utua tonutia te Moni ki te Komiti Whakahaere.*

CHARLES FERGUSSON, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te 19 o nga ra o Hepetema, 1927.

Tu ana i reira:

Ko HIS EXCELLENCE TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA kua whakaritea e tekiona toru rau e toru tekau ma rima o te Ture Whenua Maori, 1909, ina matua whakaaetia e te Kawana-Tianara i roto i tona Kaunihera, ka ahei tetahi ropu kua otu te whakakaporeihana i raro o Wahi XVII o taua Ture, i runga i te whakatakotanga hei punga o tetahi mokete, tiaati ranei o te whenua kua whakataua ki a ia ki te nama moni mo nga take e whakaaturia ake ana e taua tekiona.

A notemea ko te ropu kaporeihana he ropu i whakakaporeihanatia i runga i nga tikanga kua huiana ake nei e

mau ake nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, kua tono kia whakaetia e te Kawana-Tianara i roto i tona Kaunihera kia pera, a kia whakamanangia kia utua tonutia te moni ki nga Komiti Whakahere o taua ropu kaporeihana.

A notemea kua tohutohu te Poari Whenua Maori o te Tominiona o Te Tairawhiti kia whakaetia taua whakamananga a e pai ana kia pera.

Na reira, ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tireni, i runga i te tohutohu me te whakaetanga a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei, i raro i tekiona 335 o te Ture Whenua Maori, 1909, me era atu mana i whakawhiwhia ki a ia, ka whakaee ki te ropu kaporeihana, i runga te whakatakotoranga hei punga o tetahi mokete, tiaati ranei o te whenua, kua whakataua kia ia, kia nama moni i tetahi Tari Tuku Moni a te Kawana-tanga, i tetahi tangata, i tetahi ropu kaporeihana ranei, i runga i te tikanga awhina a te Peeke, i runga ranei i tetahi atu ahuatanga, ki te nama moni kia pera te rahi me tera e whakaatu ake nei i te taha o te ingoa o ia ropu kaporeihana hei whakapiki atu i nga whakapainga me nga mahi paamu o taua whenua o taua ropu kaporeihana; a tenei ka whakaetia kia utua tonutia aua moni e namata nei ki te komiti whakahere o ia ropu kaporeihana, e te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waiariki me era atu poraka; a tenei ka whakaee kia whakapumautia e te Peori Whenua Maori o te Takiwa o te Tairawhiti ja tuku mokete o nga whenua o aua Ropu Kaporeihana i tukua i raro i te mana o tenei Ota Kaunihera.

KUPU APITI.

Nga rangatira o Ahiateatua A 2c Poraka	1,250
" A 3 Poraka	800

F. D. THOMSON,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku mo nga Whenua Maori.

Tari Maori, Poneke, 19 o Hepetema, 1927.

HE whakaaturanga tenei ko te Ota Kaunihera o te 23 o nga ra o Aperira, 1926, arai i nga tuku paraiwete katoa o nga whenua Maori kua huaina i raro nei, haunga i te tuku ki te Karauna ka tuwhera tera, ka whakanekehia mo tetahi atu ono marama, e te Ota Kaunihera i tuhia i te 19 o nga ra o Hepetema, 1927, ara ko tenei whakaneke arai e pa ana ki nga whenua anake a mau ake nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O PIHANGA.

Poraka.	Te Nui.		
	E.	R.	P.
Ohuanga Raki Nama 1	366	0	14
" 2	388	0	7
" 3	851	3	0
" 5	1,147	2	0
Ohuanga Tonga 1	175	0	0
" 2B 1	139	2	32
" 2B 2	304	1	32
" 2C	35	0	0
" 2D 1	564	0	32
" 2D 2	394	0	0
" 2E	115	3	8
" 2F	340	0	32
" 2G	772	1	8
" 2H	626	0	16
" 2J	1,032	3	8

F. D. THOMSON,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Panuitanga o te Huihuinga o nga Tangata no ratou te Whenua Maori i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

HE whakaatu atu tenei na te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea ko te huihuinga, i raro i nga tikanga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, o nga tangata no ratou te whenua e mau nei i roto i te rarangi tuatahi o te Kupu Apiti i raro iho nei, ka tu ki te kainga kua tubia nei ki te rarangi tuarau, a te ra me te wa kua tubia nei ki te rarangi tuatoru me te rarangi tuawha, ki te whiriwhiri i te tikanga o te motini e mau nei i roto i te rarangi tuarima o taua Kupu Apiti.

I tubia ki Whanganui i tenei te 20 o nga ra o Hepetema, 1927.

HEMI W. PARAONE, Perehitini.

Notice of Meeting of Owners under Part XVIII of the Native Land Act, 1909.

REGULATION NO. 52.

THE Aotea District Maori Land Board hereby notifies that a meeting, under the provisions of Part XVIII of the Native Land Act, 1909, of the owners of the land mentioned in the first column of the Schedule hereto is hereby summoned to be held at the place mentioned in the second column, on the date and at the time set forth in the third and fourth columns, for the purpose of considering the proposed resolution set forth in the fifth column of the said Schedule.

Dated at Wanganui this 20th day of September, 1927.

JAS. W. BROWNE, President.

KUPU APITI. (SCHEDULE.)

Rarangi Tuatahi. (First Column.)	Rarangi Tuarua. (Second Column.)	Rarangi Tuatoru. (Third Column.)	Rarangi Tuawha. (Fourth Column.)	Rarangi Tuarima. (Fifth Column.)
Ngatimanuhiaikai Nama (No.) 21 toenga Tua- rua (second residue)	Hawera ..	Paraire, 14 o Okt- topa (Friday, 14th of October), 1927.	2 o nga haora i te awatea (2 p.m.)	Kia whakamanaa te niihi o taua whenua kai Mua Carr, o Okaiawa, me timata atu a te wa e paahitia ai tenei motini a me mutu i te 30 o nga ra o Hune, 1936, mo te moni rihi e £2 10s. i te eka i te tau, i nga tau tuatahi taenoa ki te 30 o nga ra o Hune, 1931, a i muri atu, me rima paiheneti o te wariu a te Kawanatanga kaua nga whakapainga me te rima paiheneti o nga whakapainga i tenei wa. (That a lease of the said land be granted to Mua Carr, of Okaiawa, for a term commencing from the date of the passing of the resolution and expiring on the 30th June, 1936, at a rental of £2 10s. per acre per annum until 30th June, 1931, plus 5 per cent. of value of present improvements.)

CONTENTS.

LANDS—Proclaiming Native Lands to be Crown Land	..	..	..	..	..	Page
Amending Rules of the Native Land Court	..	..	..	..	..	449
Consenting to Body Corporate borrowing money and paying direct to Committee of Management	..	..	..	..	..	449-450
Extending Prohibition of Alienation of certain Native Lands..	..	..	..	..	..	450
NOTICES—Meeting of Assembled Owners, Aotea District	..	..	..	..	..	450